

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย การอภิปรายผลการวิจัยข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป ดังมีรายละเอียดตามลำดับดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษารั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในประเด็นดังต่อไปนี้

1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดองค์การ (Organizing)
3. การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing)
4. การสั่งการ (Directing)
5. การควบคุม (Controlling)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากร

เป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 93 คน ครูผู้รับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 93 คน รวมทั้งสิ้น 186 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นเอง ดังนี้

2.1 แบบสอบถาม สภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

2.2 ประเด็นหัวข้อการสนทนาประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ การเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม สภาพ และปัญหาการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรและตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการประชุมกลุ่มย่อย(Focus Group) ดำเนินการดังนี้

โดยนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม เกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็กนำเสนอต่อที่ประชุมตามประเด็นหัวข้อการสนทนาประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อให้ที่ประชุมร่วมอภิปรายเสนอแนวทางการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาด พร้อมทั้งศึกษาการประชุม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดำเนินการดังนี้

4.1.1 แบบสอบถามสภาพ และปัญหาการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อในโรงเรียนขนาดเล็ก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยประชากรและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดำเนินการดังนี้

4.2.1 วิเคราะห์แยกประเภทในแต่ละประเด็น เป็นหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดวัตถุประสงค์ และนิยามศัพท์เฉพาะ แยกข้อมูลที่ไม่มีความหมายและไม่เกี่ยวข้องออก

4.2.2. สรุปสาระสำคัญของข้อมูลรายละเอียดแต่ละประเด็น โดยการบรรยายสภาพของข้อมูลเชิงคุณภาพ

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้สรุปได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม สรุปได้ว่าสภาพการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาทางด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยประชากรจากมากไปหาน้อย พบว่าค่าเฉลี่ยประชากรด้านการจัดองค์การด้านการวางแผน ด้านการสั่งการ ด้านการควบคุม ตามลำดับ ส่วนด้านการจัดคนเข้าทำงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีรายละเอียดรายด้าน ดังนี้

1.1 การวางแผน พิจารณารายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยประชากรจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่าโรงเรียนมีการวางแผนการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ โรงเรียนได้กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ และมีการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อซึ่งอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยประชากรต่ำสุด ได้แก่ จัดให้มีคู่มือการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

1.2 การจัดองค์การอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยประชากรจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่ามีการแต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างชัดเจน จัดให้มีการเรียนการสอนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศตามหลักสูตร และมีการประสานงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศภายในโรงเรียน ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ส่วนข้อ ที่ค่าเฉลี่ยประชากรต่ำสุด คือ จัดให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศผลิตสื่อการเรียนการสอน ในทุกกลุ่มสาระ อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 การจัดคนเข้าทำงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ยประชากรจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่าโรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรใช้ เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับงาน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน และโรงเรียนมีการสรรหาบุคลากรที่มีความเหมาะสม มีความรู้รับผิดชอบงานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามลำดับ ส่วนที่มี ค่าเฉลี่ยประชากรต่ำสุดได้แก่ โรงเรียนมีการจ้างครูผู้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี สารสนเทศมาปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน อยู่ในระดับ พอใช้

1.4 การสั่งการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ประชากรจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาหาข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมา ประกอบในการตัดสินใจ ดำเนินการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการดำเนินการเพื่อจูงใจบุคลากรให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามลำดับ ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยประชากรต่ำสุด ได้แก่ผู้บริหารมีการติดต่อสื่อสารไปยังบุคลากรใน โรงเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย รวดเร็ว เพื่อให้โรงเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ พัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

1.5 การควบคุมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยประชากร จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการควบคุมการดำเนินงานด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน ซึ่งอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบหาทางแก้ไข ปรับปรุงปัญหาของการดำเนินการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มีการกำหนด มาตรฐานการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มี ค่าเฉลี่ยประชากรต่ำสุด ได้แก่ มีการวัดผลงานและเปรียบเทียบผลงานกับมาตรฐาน อยู่ระดับปานกลาง

2. ปัญหาการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนา การเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 สรุปได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม สรุปได้ว่าสภาพปัญหา การบริหารจัดการ เทคโนโลยีสารสนเทศเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยประชากรจากมากไปหาน้อย พบว่าระดับปัญหามากที่สุดคือ ด้านการจัดคนเข้าทำงาน รองลงมาคือด้านการจัดองค์การ ด้านการวางแผน ด้านการควบคุมด้านการสั่งการ ตามลำดับ มีรายละเอียดรายด้าน ดังนี้

2.1 การวางแผนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยประชากรจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า จัดให้มีคู่มือการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ กำหนดทรัพยากร/สิ่งที่จำเป็นเพื่อให้สามารถดำเนินการตามแผนการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยภายในโรงเรียน เช่น ทรัพยากร โครงสร้างพื้นฐาน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยประชากรต่ำสุดพบว่า จัดให้มีปฏิทินด้านการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน

2.2 การจัดองค์การอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยประชากรจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่าการจัดให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศผลิตสื่อการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระ การจัดให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสื่อการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระ และจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศตามหลักสูตรตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่มีปัญหาต่ำสุด พบว่าการแต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างชัดเจน

2.3 การจัดคนเข้าทำงานอยู่ในระดับปานกลาง และในประเด็นย่อยทุกประเด็นอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยประชากรจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่าโรงเรียนมีการจ้างครูผู้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนมีงบประมาณในการพัฒนาบุคลากรให้สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างเพียงพอ มีการฝึกอบรมให้ความรู้บุคลากรในรูปแบบต่างๆ เช่นการประชุม การบรรยาย การสาธิต เพื่อพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยประชากรต่ำสุดพบว่า มีเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคลากรมารับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน

2.4 การสั่งการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยประชากรจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า ได้ดำเนินการให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้คอมพิวเตอร์/เทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และมีการดำเนินการเพื่อจูงใจให้บุคลากรให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยประชากรต่ำสุด พบว่าบุคลากรในโรงเรียนมีการติดต่อสื่อสารไปยังผู้บริหารด้วยวิธีการที่

หลากหลาย รวดเร็ว เพื่อให้โรงเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

2.5 การควบคุมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยประชากรจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ พบว่า มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศตามระยะเวลาที่กำหนดเพื่อให้เกิดการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ ผู้บริหารมีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถให้คำแนะนำบุคลากรในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ได้ และผู้บริหารและผู้รับผิดชอบทางแก้ไขปรับปรุงปัญหาของการดำเนินการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตามลำดับ ชื่อที่มีค่าเฉลี่ยประชากรต่ำสุด พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการควบคุมการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

3. ผลการวิเคราะห์จากการสนทนาประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนา การเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยสรุป ดังนี้

3.1 ด้านการวางแผน ประเด็นที่สำคัญๆ ได้แก่ ให้มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนให้ชัดเจน สํารวจสภาพปัจจุบันและปัญหาเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียน และให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนงาน โดยกำหนดเป้าหมายของงานในแต่ละช่วงให้ชัดเจน และดำเนินการตามแผนงานที่กำหนด ให้มีการจัดระบบบริหารงาน ICT ให้มีความครอบคลุมภารกิจ โดยมีการจัดทำแผนแม่บท ICT ที่มีประสิทธิภาพ เกิดจากความมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

3.2 ด้านการจัดองค์การ ประเด็นที่สำคัญๆ ได้แก่ ให้มีการแต่งตั้งบุคลากรผู้รับผิดชอบงานเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างชัดเจน จัดให้มีสถานที่ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้มีการจัดการวางระบบสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น ระบบเครือข่าย (LAN) Wireless Lan ตลอดจนจัดให้มีเครื่องคอมพิวเตอร์ให้พร้อมใช้งาน มีการซ่อมบำรุงดูแลอย่างดี

3.3 ด้านการจัดคนเข้าทำงาน ประเด็นที่สำคัญๆ ได้แก่ ให้มีการมอบหมายงานให้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศรับผิดชอบงานอย่างชัดเจน มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาบุคลากรอย่างเพียงพอ ให้มีการจัดอบรมพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้กับโรงเรียนขนาดเล็กอย่างจริงจังและทั่วถึง โดยให้มีการฝึกปฏิบัติอย่างจริงจัง มีการจัดสรรตำแหน่งที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการ งานสารสนเทศโดยตรง เพื่อการปฏิบัติงานที่เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อองค์การ

3.4 ด้านการสั่งการ ประเด็นที่สำคัญๆ ได้แก่ ให้มีการสั่งการ มอบหมายงานอย่างเป็นระบบเป็นลายลักษณ์อักษร ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารผู้บริหารมีข้อมูลเพียงพอโดยให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูลประกอบการวินิจฉัยสั่งการ จัดระบบการดำเนินงานที่มีมาตรฐานเดียวกันของบุคลากรทุกคน มีการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม

3.5 ด้านการควบคุม ประเด็นที่สำคัญๆ ได้แก่ ให้มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และควบคุม กำกับการทำงานให้ได้ตามเกณฑ์ ผู้บริหารพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้มากขึ้น หาทางปรับปรุงแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง การรายงานผลการปฏิบัติงานแก่ผู้เกี่ยวข้องให้รับทราบเพื่อขยายผลสู่หน่วยงานทั้งภายในและภายนอกเพื่อการปรับปรุงพัฒนาต่อไป และเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกมิติของการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น ด้านงบประมาณ ด้านคุณภาพของการดำเนินการ ประเมินผล การใช้งานร่วมกับโรงเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 มีประเด็นที่น่าสนใจ ที่ควรนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. สภาพการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก ปรากฏว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นผลมาจาก

1.1 ด้านการวางแผนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่าสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะโรงเรียนมีการวางแผนการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ โรงเรียนได้กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และมีการกำหนดวิสัยทัศน์และ พันธกิจด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารยังไม่ค่อยให้ความสำคัญเท่าที่ควร เนื่องมาจากการขาดปัจจัยส่งเสริมสนับสนุนหลายประการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยงยุทธ ศรีสุขใจ (2546:84) ได้ศึกษาสภาพการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าสภาพการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ ของผู้บริหารโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ย 3.44 ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ

อรทัย มีชนะ (2544:85) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานระบบข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียนวัดพระมหาธาตุอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช บัญญัติในการปฏิบัติงาน พบว่า ด้านการวางแผนในการปฏิบัติงานระบบข้อมูลและสารสนเทศได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนโดยยึดงานทั้ง 6 งานเป็นหลัก

1.2 ด้านการจัดองค์การเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่าสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะมีการแต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างชัดเจน จัดให้มีการเรียนการสอนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศตามหลักสูตร มีการประสานงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศภายในโรงเรียน และดำเนินการให้มีสถานที่ทำงานของคณะทำงานที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับซึ่งอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก ข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ยต่ำได้แก่ มีการประสานงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศภายนอกโรงเรียน (กับหน่วยงานอื่น) โรงเรียนมีการกำหนดโครงสร้าง/แผนผังการบริหารงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จัดให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสื่อการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระ จัดให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศผลิตสื่อการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระ รายชื่อส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยงยุทธ ศรีสุขใส (2546) ได้ศึกษาสภาพการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าด้านการจัดหน่วยงานเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลางค่าเฉลี่ย 3.43

1.3 ด้านการจัดคนเข้าทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พบอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากขาดบุคลากรที่มีความรู้ และโรงเรียนขนาดเล็กมีบุคลากรน้อยมากซึ่งค่าเฉลี่ยสูงได้แก่ โรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย มีชนะ (2544) ที่ว่าด้านผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับระบบข้อมูลและสารสนเทศยังขาดความรู้ในการดำเนินงานระบบข้อมูลและสารสนเทศ และขาดความรู้ความชำนาญทางด้านการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิญา สุดา (2547) ได้วิจัยเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนในโครงการโรงเรียนต้นแบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่าการจัดคนเข้าทำงาน โรงเรียนสรรหาบุคลากรจากภายใน โดยเลือกผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ด้าน ICT โดยผู้บริหารคัดเลือกบุคลากรโดยพิจารณาจากประสบการณ์ที่เกี่ยวกับ ICT โรงเรียนดำเนินการพัฒนาบุคลากรเอง โดยการฝึกอบรมในรูปแบบต่างๆ กำหนดวิธีการพัฒนาบุคลากรจากความสนใจและความต้องการของบุคลากร เมื่อ

ได้รับการพัฒนาแล้วบุคลากรต้องถ่ายทอดความรู้สู่บุคลากรอื่นๆ บำรุงรักษาบุคลากรโดยจัดให้มีสื่อ แหล่งเรียนรู้ด้วย ICT และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยที่เลี้ยงมีส่วนร่วมเฉพาะในการพัฒนาบุคลากร

1.4 ด้านการสั่งการ พบว่าสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนศึกษาหาข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาประกอบในการตัดสินใจดำเนินการสั่งการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรูของผู้เรียน มีการดำเนินการเพื่อจูงใจบุคลากรให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญในการหาข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มาประกอบในการตัดสินใจสั่งการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิญา สุคา (2547) ซึ่งพบว่า ด้านการสั่งการนั้น ผู้บริหารตัดสินใจเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ ICT เอง แล้วแจ้งเหตุการณ์ตัดสินใจให้ผู้เกี่ยวข้องทราบพร้อมเปิดโอกาสให้ซักถามได้ โดยพิจารณาความสนใจและความต้องการของบุคลากรเป็นหลัก มีการสั่งการเป็นลายลักษณ์อักษรเฉพาะงานที่สำคัญๆ จูงใจโดยให้มีส่วนร่วมในงานของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับ ICT สม่าเสมอ

1.5 ด้านการควบคุมค่าเฉลี่ยประชากรโดยรวมพบว่าสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยประชากรจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการควบคุมการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน ค่าเฉลี่ย 3.68 อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยปานกลาง ได้แก่ ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบหาทางแก้ไขปรับปรุงปัญหาของการดำเนินการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู มีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน ผู้บริหารมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาการเรียนรู มีวิธีการในการแก้ไขข้อพร่องของการดำเนินการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศตามระยะเวลาที่กำหนดเพื่อให้เกิดการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาการเรียนรูได้อย่างมีคุณภาพ ผู้บริหารมีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถให้คำแนะนำบุคลากรในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาการเรียนรูได้ มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและวิธีการในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู มีการกำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้เกิดการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาการเรียนรูได้อย่างมีคุณภาพ ให้ผู้รับผิดชอบมีการจัดทำรายงานผลการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู ด้านที่มีการดำเนินการค่าเฉลี่ยประชากรต่ำสุดคือ มีการวัดผลงานและเปรียบเทียบผลงานกับมาตรฐานอยู่ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.20 สอดคล้องกับแนวคิดของ เสนาะ ดิยาวี (2544 :321-

322); วิโรจน์ สารรัตนะ (2545 : 146) ที่ได้กล่าวถึงการควบคุมว่า การควบคุมเพื่อให้แน่ใจว่า ทิศทางหรือแนวทางในการดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง บรรลุตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะการใช้ทรัพยากรที่เหมาะสม การกำหนดปัจจัยป้อนเข้า เช่น วัสดุอุปกรณ์ คน เงิน เวลา หรือทรัพยากรอื่นๆ ก่อนที่จะเริ่มดำเนินการจริง

สรุปได้ว่า สภาพในการบริหารจัดการเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องมาจากความจำกัดด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างต่อเนื่อง จึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาให้สูงขึ้นต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ ฉาวร อินทะแสง(2547) ได้ทำการศึกษา การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา มีการดำเนินงานอยู่ในระดับ “ปานกลาง” โดยมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารและพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ กำหนดให้ใช้ ICT มาพัฒนาการบริหารจัดการและบริหารทางการศึกษา และจัดให้มีระบบข้อมูลให้สอดคล้องกันทุกระดับ

2. ปัญหาการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ปรากฏว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยประชากร 2.60 ซึ่งถือว่าไม่มีปัญหาไม่มาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉาวร อินทะแสง (2547) ได้ทำการศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่าสภาพปัญหาในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาอยู่ในระดับ “ปานกลาง” เป็นผลมาจาก

2.1 ด้านการวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ประเด็นที่มีปัญหาระดับพอใช้ มี 5 ประเด็น ได้แก่ โรงเรียนได้กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ศึกษารวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบในการวางแผนการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อวางแผนการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มีการประชุมชี้แจงการจัดทำแผนการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ และจัดให้มีปฏิทินด้านการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน ประเด็นที่มีปัญหาในระดับปานกลาง ได้แก่ จัดให้มีคู่มือการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ กำหนดทรัพยากร/สิ่งที่จำเป็นเพื่อให้สามารถดำเนินการตามแผนการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศมีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยภายในโรงเรียน เช่น ทรัพยากร โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจด้านเทคโนโลยี

สารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544) ได้ศึกษาถึงสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นโรงเรียนอยู่ในเครือข่ายสารสนเทศเพื่อโรงเรียนไทย (School Net) จำนวน 52 โรงเรียน พบว่าผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 98.07ระบุว่าโรงเรียนมีนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยนำมาใช้เพื่อการเรียนรู้ ร้อยละ 90 ใช้เพื่อการบริหารจัดการร้อยละ 84.39 และการบริการข้อมูล ร้อยละ 80.39 มีโครงการเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเป็นโครงการเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ร้อยละ 90.19 การพัฒนาสื่อ อุปกรณ์ ร้อยละ 84.31 และการพัฒนาระบบสารสนเทศ ร้อยละ 82.35 โรงเรียนร้อยละ 96.15 มีการสนับสนุนงบประมาณด้านนี้สำหรับสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้มากที่สุดคือ คอมพิวเตอร์ ค่าเฉลี่ยประชากร 3.2

2.2 ด้านการจัดองค์การ โดยภาพรวมปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง กล่าวคือ ประเด็นที่อยู่ระดับปานกลาง 4 ประเด็น ได้แก่ การจัดให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศผลิตสื่อการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระ การจัดให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสื่อการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระ จัดให้มีการเรียนการสอนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศตามหลักสูตร และมีการประสานงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศภายนอกโรงเรียน (กับหน่วยงานอื่น) ประเด็นที่อยู่ในระดับพอใช้ 4 ประเด็น ได้แก่ ดำเนินการให้มีสถานที่ทำงานของคณะทำงานที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ โรงเรียนมีการกำหนดโครงสร้าง/แผนผังการบริหารงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการประสานงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศภายในโรงเรียน มีการแต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างชัดเจน

2.3 ด้านการจัดคนเข้าทำงาน ปัญหาภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลางทุกประเด็นอยู่ในระดับปานกลาง สภาพปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยประชากรสูงและรองลงไปตามลำดับ ได้แก่โรงเรียนมีการจ้างครูผู้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนมีงบประมาณในการพัฒนาบุคลากรให้สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างเพียงพอ ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่มีเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคลากรมารับผิดชอบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉาวร อินทะแสง (2547) ได้ทำการศึกษา การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหาร ซึ่งเกิดจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ครู อาจารย์ ไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษากระจายอยู่ตามอำเภอต่างๆ ระบบเครือข่ายจึงยังไม่ทันสมัย และมีการเปลี่ยนแปลงโปรแกรมบริหารสถานศึกษาอยู่เป็นประจำจึงประสบปัญหายุ่งยากในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2.4 ด้านการสั่งการ ค่าเฉลี่ยประชากรโดยรวมพบว่าปัญหาในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะ ได้ดำเนินการให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และมีการดำเนินการเพื่อจูงใจให้บุคลากรให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน ประเด็นสภาพปัญหาอยู่ในระดับพอใช้ 4 ข้อ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนศึกษาหาข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาประกอบในการตัดสินใจ ดำเนินการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารมีการติดต่อสื่อสารไปยังบุคลากรในโรงเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย รวดเร็ว เพื่อให้โรงเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มีการสั่งการเป็นลายลักษณ์อักษรในการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในทุกๆ ครั้ง บุคลากรในโรงเรียนมีการติดต่อสื่อสารไปยังผู้บริหารด้วยวิธีการที่หลากหลาย รวดเร็ว เพื่อให้โรงเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

2.5 ด้านการควบคุม โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลางข้อที่มีสภาพปัญหาสูงสุดและรองลงมาตามลำดับ ได้แก่ มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศตามระยะเวลาที่กำหนดเพื่อให้เกิดการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ ผู้บริหารมีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถให้คำแนะนำบุคลากรในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ได้ ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบหาทางแก้ไขปรับปรุงปัญหาของการดำเนินการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มีการกำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้เกิดการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ มีวิธีการในการแก้ไขข้อพร่องของการดำเนินการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มีการวัดผลงานและเปรียบเทียบผลงานกับมาตรฐานมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง โครงสร้าง และวิธีการในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ข้อที่มีสภาพปัญหาต่ำ ได้แก่ มีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียน ผู้บริหารมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาการเรียนรู้ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการควบคุมการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนซึ่งอยู่ในระดับพอใช้

สรุปได้ว่า ปัญหาการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยประชากร 2.60 ซึ่งถือว่ามิมีปัญหาไม่มากนัก ปัญหาส่วนใหญ่อยู่ที่การขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ ขาดแคลนงบประมาณที่จะมาสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการ ผู้บริหารขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ไม่สามารถนิเทศงานได้ ซึ่งสอดคล้องกับ

ถาวร อินทะแสง (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาอยู่ในระดับ “ปานกลาง” พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหาร ซึ่งเกิดจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ครู อาจารย์ ไม่ได้ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษากระจายอยู่ตามอำเภอต่างๆ ระบบเครือข่ายจึงยังไม่ทันสมัย และมีการเปลี่ยนแปลงโปรแกรมบริหารสถานศึกษาอยู่เป็นประจำจึงประสบปัญหายุ่งยากในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

3. แนวทางการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านนาปราน จากการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) พบว่า

3.1 ด้านการวางแผน ได้เสนอแนวทางการบริหารจัดการ คือให้โรงเรียน กำหนดนโยบายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนให้ชัดเจน สำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียน ให้มีความสำคัญกับการจัดทำแผนงาน โดยกำหนดเป้าหมายของงานในแต่ละช่วงให้ชัดเจน และดำเนินการตามแผนงานที่กำหนด ให้มีการจัดระบบบริหารงาน ICT ให้มีความครอบคลุมภารกิจ โดยมีการจัดทำแผนแม่บท ICT ที่มีประสิทธิภาพ เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่าย ทั้ง ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง กำหนดปัจจัยความพอเพียง และจัดหาให้ได้ตามความจำเป็นต้องใช้งาน ซึ่งจากการสำรวจด้านสภาพปัจจุบันและปัญหาในระดับการปฏิบัติในด้านต่างๆ ยังคงค่อนข้างต่ำ จึงควรดำเนินการในด้านการวางแผนให้ดีกว่าที่เป็นอยู่

3.2 ด้านการจัดองค์การ ที่ประชุมได้เสนอแนวทางการบริหารจัดการ ที่สำคัญกล่าวคือ มีการแต่งตั้งบุคลากรผู้รับผิดชอบงานเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างชัดเจน ให้มีการจัดการวางระบบสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น ระบบเครือข่าย (LAN) Wireless Lan ตลอดจนจัดให้มีเครื่องคอมพิวเตอร์ให้พร้อมใช้งาน มีการซ่อมบำรุง ดูแลอย่างดีซึ่งจากการสำรวจพบว่าโรงเรียนขาดบุคลากรด้าน ICT อีกทั้งขาดแคลนงบประมาณที่จะนำมาพัฒนาเทคโนโลยีของโรงเรียนสนับสนุนให้โรงเรียนนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานและใช้ในการเรียนการสอน และโรงเรียนให้การสนับสนุนในการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องซึ่งสภาพของโรงเรียนยังไม่เอื้อต่อการดำเนินการดังกล่าวมากนัก เนื่องจากขาดครูที่มีความรู้ความสามารถด้าน ICT ครูที่มีอยู่ขาดทักษะในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศให้จัดตั้งเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนใกล้เคียงเพื่อสรรหามอบบุคคลที่มีความถนัดมาบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เพื่อร่วมมือกันพัฒนาและช่วยเหลือแก้ปัญหาด้านการปฏิบัติงาน และลดปัญหาข้อจำกัดด้านบุคลากร เนื่องจาก

โรงเรียนข้างเคียงมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้าน ICT สามารถแนะนำ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ได้ให้มีการบริหารจัดการด้านการประสานงานกับองค์กรภายนอกให้เป็นระบบ เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะ เพื่อขอความร่วมมือด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร เป็นต้น

3.3 ด้านการจัดคนเข้าทำงาน ที่ประชุมได้เสนอแนวทางการบริหารจัดการที่สำคัญ ดังนี้ ให้มีการมอบหมายงานให้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รับผิดชอบงานอย่างชัดเจน มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาบุคลากรอย่างเพียงพอ ให้มีการจัดอบรมพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้กับโรงเรียนบ้านนาปรานอย่างจริงจังและทั่วถึง โดยให้มีการฝึกปฏิบัติอย่างจริงจัง และมีการติดตามนิเทศ ติดตามแนะนำอย่างต่อเนื่องซึ่งสามารถทำได้ถ้าผู้บริหารมีความรู้ด้าน ICT จากการสำรวจพบว่าโรงเรียนอยู่ในสภาพที่ขาดแคลนบุคลากร งบประมาณ จึงจำเป็นต้องจัดหา ขอสนับสนุนจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น สพท. สพฐ. เป็นต้น มีการจัดสรรตำแหน่งที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการ งานสารสนเทศโดยตรง เพื่อการปฏิบัติงานที่เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อองค์กร ประเด็นนี้ต้องเป็นหน้าที่ของหน่วยเหนือที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดสรรอัตราตำแหน่งบุคลากร หากโรงเรียนจัดหาเอง ก็ต้องขอสนับสนุนจากชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.4 ด้านการสั่งการ ที่ประชุมได้เสนอแนวทางการบริหารจัดการ กล่าวคือ ให้มีการสั่งการ มอบหมายงานอย่างเป็นระบบเป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจน โดยควรเป็นไปแบบสองทางที่เกิดจากกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้บุคลากรรับผิดชอบงานอย่างเต็มที่ ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารเพราะส่วนใหญ่ผู้บริหารไม่ค่อยมีความรู้ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเท่าที่ควร และไม่ค่อยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหาร ผู้บริหารต้องมีข้อมูลเพียงพอ โดยให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูลประกอบการวินิจฉัยสั่งการ

3.5 ด้านการควบคุม ที่ประชุมได้เสนอแนวทางการบริหารจัดการ ดังนี้ ให้มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และมีการควบคุม กำกับการทำงาน ให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด เพื่อให้งานด้าน ICT ของโรงเรียนมีประสิทธิภาพ ผู้ปฏิบัติจะได้ปฏิบัติงานได้ตรงตามความต้องการและภาระงานของโรงเรียน ให้มีบุคลากรรับผิดชอบ ตรวจสอบดูแลงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีความคล่องตัว สะดวก พร้อมใช้งาน และมีข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน เนื่องจากพบว่าเครื่องมือ อุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โปรแกรม เกิดชำรุดเสียหายบ่อยครั้ง ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน ให้ผู้รับผิดชอบรายงานผลการปฏิบัติงาน เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยสภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 2 ประการ คือ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จากการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมระดับการปฏิบัติของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านความขาดแคลนสื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการใช้เพื่อการเรียนการสอนและการบริหาร ขาดบุคลากรที่มีความรู้ จึงควรดำเนินการดังนี้

1.1 ด้านการวางแผน จากการวิจัยพบว่าผู้เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญต่อการวางแผน แต่ยังคงขาดการมีส่วนร่วมในรูปของคณะกรรมการเพื่อร่วมกันวางแผนการบริหารจัดการ จึงควรแต่งตั้งคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อร่วมกันวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย การปฏิบัติงาน กำหนดแนวทางการประเมินผล และร่วมกันวางแผนเพื่อกำหนด จัดหาทรัพยากร หรือสิ่งจำเป็นเพื่อให้สามารถดำเนินการตามแผนที่กำหนดได้

1.2 ด้านการจัดองค์การ จากการวิจัยพบว่า ผู้เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญต่อการดำเนินการด้านนี้ มีการจัดให้มีการเรียนการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศตามหลักสูตรในระดับมาก แต่ควรกำหนดโครงสร้าง/แผนผังการบริหารงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้ชัดเจน ควรมีการประสานงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกับหน่วยงานอื่นให้มากขึ้น มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสื่อการเรียนการสอนและใช้ผลิตสื่อการเรียนการสอนยังไม่ทุกกลุ่มสาระจึงควรสนับสนุน ส่งเสริมให้ได้ใช้มากขึ้น

1.3 ด้านการจัดคนเข้าทำงาน จากการวิจัยพบว่ามี การดำเนินการ แต่มีปัญหาด้านบุคลากรไม่เพียงพอ และขาดความรู้ความสามารถ ขาดงบประมาณในการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้นควรมีการระดมทรัพยากร หรือจัดสรรงบประมาณ เพื่อสนับสนุนส่งเสริมด้านการจัดหาสรรหา และพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้พร้อมปฏิบัติงานอย่างเต็มประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.4 ด้านการสั่งการ จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ได้ให้ความสำคัญยังไม่ดีเท่าที่ควร ผู้บริหารควรศึกษาพัฒนาตนเองให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้มากขึ้นเพื่อจะได้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการ

ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนางานและพัฒนารเรียนรู้ ควรมีการสั่งการที่เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน และมีการสื่อสารถึงกันที่หลากหลาย รวดเร็ว คุ่มค่า

1.5 ด้านการควบคุม จากการวิจัยพบว่าโรงเรียนผู้บริหารให้ความสำคัญในการควบคุมมากแต่ควรปรับปรุงเพิ่มเติมด้านการให้ผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานผลการใช้การกำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และตรวจสอบให้ตรงเวลาเพื่อให้เกิดการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนารเรียนรู้อย่างมีคุณภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนาโดยนำผลการวิจัยในครั้งนี้สู่การวิจัยและพัฒนา เกี่ยวกับการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนารเรียนรู้ ในด้านการวางแผน การจัดองค์การ จัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ และการควบคุม ในสถานศึกษาอื่นๆ ต่อไปในอนาคต

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนารเรียนการสอน ด้านการใช้สอนตามหลักสูตร ด้านการใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน และด้านการใช้ผลิตสื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาสถานศึกษาทั้งระบบต่อไป

2.3 ควรมีการวิจัยหาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอนในโรงเรียน

2.4 ควรมีการวิจัยหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนารเรียนการสอนในโรงเรียนทั่วไป